Stadskerk Nijmegen (OCP), 30 juli 2023, 6e zondag van de zomer
Voorganger: ds. Richart Huijzer (PKN)

[1e lezing: 1 Koningen 3, 5-12] (Nieuwe Bijbelvertaling)
5 Die nacht verscheen de HEER aan Salomo in een droom. ‘Vraag wat je wilt,’ zei God, ‘ik zal het je geven.’ 6 Salomo antwoordde: ‘U bent uw dienaar, mijn vader David, altijd goedgezind geweest, omdat hij u trouw toegewijd was en steeds eerlijk en oprecht was tegenover u. U hebt hem een grote gunst bewezen door hem een zoon te geven die nu op zijn troon zit. 7U, HEER, mijn God, hebt mij als opvolger van mijn vader David als koning aangesteld. Maar ik ben nog zo jong en ik heb geen ervaring. 8 Ik sta nu voor de taak uw uitverkoren volk te leiden, een volk zo talrijk dat het niet te tellen is. 9 Schenk uw dienaar een opmerkzame geest, zodat ik uw volk kan besturen en onderscheid kan maken tussen goed en kwaad. Want hoe zou ik anders recht kunnen spreken over dit immense volk van u?’ 10 Het beviel de Heer dat Salomo juist hierom vroeg, 11 en hij zei tegen hem: ‘Omdat je hierom vraagt – niet om een lang leven of grote rijkdom of de dood van je vijanden, maar om het vermogen om te luisteren en te onderscheiden tussen recht en onrecht – 12 zal ik je wens vervullen. Ik zal je zo veel wijsheid en onderscheidingsvermogen schenken dat je iedereen vóór jou en na jou overtreft.

[Evangelie: Matteüs 13, 44-53] (Nieuwe Bijbelvertaling)
Jezus sprak: 44 ‘Het is met het koninkrijk van de hemel als met een schat die verborgen lag in een akker. Iemand vond hem en verborg hem opnieuw, en in zijn vreugde besloot hij alles te verkopen wat hij had en die akker te kopen.
45 Ook is het met het koninkrijk van de hemel als met een koopman die op zoek was naar mooie parels. 46 Toen hij een uitzonderlijk waardevolle parel vond, besloot hij alles te verkopen wat hij had en die te kopen.
47 Het is met het koninkrijk van de hemel ook als met een sleepnet dat in een meer werd geworpen en waarmee allerlei soorten vis werden gevangen. 48 Toen het net vol was, trok men het op de oever en ging men zitten om de goede vis in kuipen te doen; de slechte vis werd weggegooid. 49 Zo zal het gaan bij de voltooiing van deze wereld: de engelen zullen eropuit trekken en de kwaadwilligen van de rechtvaardigen scheiden, 50 en ze zullen hen in de vuuroven werpen, waar ze zullen jammeren en knarsetanden. 51 Hebben jullie dit alles begrepen?’ ‘Ja,’ antwoordden ze. 52 Hij zei hun: ‘Zo lijkt iedere schriftgeleerde die leerling in het koninkrijk van de hemel is geworden op een huismeester die uit zijn voorraadkamer nieuwe en oude dingen tevoorschijn haalt.’
53 Toen Jezus deze gelijkenissen had uitgesproken, verliet hij die plaats.

[overweging:]
Gemeente van onze Heer,
Waar gaan we eigenlijk heen? Waar werken en leven we naar toe? Wat is de betekenis van al wat ik doe en laat in mijn leven? Van alle keuzes die ik maak? Ik zou het zo graag willen

weten. Dat is typisch voor ons mensen. Dieren, planten en andere levensvormen lijken die behoefte aan oriëntatie, aan een zinvol bestaan, aan een zekere richting in je leven niet of veel minder te hebben. Wij mensen kunnen niet zonder een inspirerend verhaal. Als wij ons leven geen betekenis kunnen geven voegen we alleen maar dagen toe aan ons leven. Maar we moeten juist het omgekeerde doen om echt mens te zijn. We moeten geen dagen toevoegen aan ons leven, maar leven toevoegen aan onze dagen. Dat is wat Matteüs ons in dit dertiende hoofdstuk van zijn evangelie wil zeggen. Zeven gelijkenissen staan er in dit hoofdstuk. Ze bevatten alle zeven een parabel, een gelijkenis, die betekenis kan geven aan ons leven. Vandaag horen we er drie.

De eerste parabel neemt ons mee naar de wereld van landarbeid. Je ziet het voor je. Een vrouw of man, we weten het niet, werkt op een akker. Waarschijnlijk bezig met het leven van alledag. Er moest voedsel verbouwd worden om te overleven. Dus ’s morgens op weg gegaan naar het werk, naar de akker, je werkmateriaal bij je. En dan tijdens het werk stoot de harde werker op een verborgen schat. Je ziet het voor je, het moment waarop je schop op iets onverwacht hards stoot. Wat is dat? Je vindt de schat. En we lezen dat een grote vreugde zich meester maakt van de persoon die de schat heeft gevonden. Zijn leven heeft betekenis gekregen op die dag. En hij besluit zijn hele leven af te stemmen op de vondst. Dat is een groot besluit. Alles wat hij tot dan toe heeft opgebouwd doet hij van de hand om die ene akker te kunnen kopen, zodat de schat voor altijd van hem zal zijn. Die schat is het koninkrijk van de hemel. Je treft die schat – het koninkrijk van de hemel – dus aan tijdens je gewone werk en tijdens je alledaagse bezigheden. Besef dat, zegt Jezus. Maar oriënteer je dan ook blijvend op die schat, zegt Jezus. Want daarmee wordt je dagelijkse leven betekenisvol. Dan voeg je leven toe aan je dagen. We zijn uitgenodigd om ons in te zetten en de akker van de wereld te bewerken, ieder op onze eigen plek. Zodat ook anderen je vreugde zullen zien en naar de schat op zoek gaan. Dat is een groot besluit. Je moet er veel voor achter laten, maar het geeft richting en betekenis aan je leven.

De tweede parabel neemt ons mee naar de wereld van handel en verkoop. Een bedrijvige koopman zoekt actief de mooiste parel die hij maar kan vinden. Dit is iemand die weet waarover hij het heeft. Een ter zake kundige koopman, die iets van werkelijke waarde kan herkennen. Een parel komt tot stand door het schuren van zand in de schelp van een oester. Een langdurig proces. Het jarenlange zoeken van de koopman wordt beloond. De koopman ziet het meteen. Dit is de parel die ik altijd heb gezocht. Van deze gelijkenis leren we dat het vele jaren kan duren in ons leven voor we de kostbare parel vinden. Die parel is het koninkrijk van de hemel. En opnieuw zien we wat we ook in de vorige parabel bij de landarbeider zagen gebeuren. Alles wat hij tot dan toe heeft opgebouwd doet hij van de hand om die ene parel te kunnen kopen, zodat de schat voor altijd van hem zal zijn. Dat is een groot besluit. Je moet er veel voor achter laten, maar het geeft richting en betekenis aan je leven.

De derde gelijkenis neemt ons mee naar de wereld van de visserij. Want Jezus wil ons nog iets zeggen over het koninkrijk der hemelen, zo leren we van Matteüs. Er is ook nog iets anders dat jullie moeten weten, zegt Jezus. Het koninkrijk van de hemel is een sleepnet. Van alles wordt er meegesleept en lang niet alles is bruikbaar. Als het net vol is met vangst ben je er nog niet. Je moet ook nog de goeden van de slechten scheiden. Dit thema is wat we van al Jezus woorden in onze moderne tijd misschien wel het meest onverteerbaar vinden. Want Jezus maakt een splitsing tussen de gevangen vis. Een splitsing tussen ons mensen. Als je een visser bent van mensen moet je ook laten zien waar je voor staat. De schat in de akker en de gevonden parel vragen volledige toewijding. Alles wat je tot nu toe hebt opgebouwd moet je van de hand doen om die ene parel te kunnen kopen, om die gevonden schat voor altijd van jou te laten zijn. En mensen die, die bereidheid niet met je willen delen moet je verlaten. Anders wordt het nooit wat met dat koninkrijk van de hemel.

En dan dat intrigerende woord dat Matteüs ons doorgeeft na deze drie parabels. 'Iedere schriftgeleerde die leerling in het koninkrijk van de hemel is geworden lijk op een huismeester, die uit zijn voorraadkamer nieuwe en oude dingen tevoorschijn haalt'. Als je al bereid bent om alles wat je tot nu toe hebt opgebouwd van de hand te doen om die ene parel te kunnen kopen, om die gevonden schat voor altijd van jou te laten zijn. En als je al bereid bent om mensen die, die bereidheid niet met je willen delen te verlaten dan moet je daarnaast ook nog aan verstandig voorraadbeheer doen en moet je bereid zijn om nieuwe en oude dingen tevoorschijn te halen. Hier spreekt denk ik krachtig de context van het Matteüs-evangelie, waarin Joden en Heidenen in een gemengd gezelschap van in Jezus geïnteresseerde hoorders worden aangesproken om gezamenlijk het koninkrijk van de hemel verder te brengen. De in de dagen van Matteüs zo nieuwe boodschap van Jezus -het evangelie- staat hier voorop. Er staat immers 'nieuw en oud' en niet zoals je zou verwachten 'oud en nieuw'. Maar het oude, de traditie van de Joodse wereld heeft voor Matteüs nog niet afgedaan. 'Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet en de Profeten af te schaffen' staat in ditzelfde evangelie. Zowel de oude als de nieuwe dingen brengen het koninkrijk der hemelen verder. De wijsheid van Salomo hebben we ook hard nodig als we dat koninkrijk gestalte willen geven. Een goede huismeester die werkt aan het koninkrijk van de hemel put dus uit een rijke voorraad en bouwt verder aan een levende traditie, waarin we niet krampachtig vast houden aan wat we hebben maar ook niet vernieuwen om het vernieuwen.

Waar gaan we eigenlijk heen? Waar werken en leven we naar toe? We zijn op weg naar het koninkrijk van de hemel. En wat is je oriëntatiepunt bij de keuzes die je in je leven maakt? Dat is de enorme rijkdom aan verhalen die Jezus ons bood en zijn leven gewijd aan het koninkrijk der hemelen. Wie leerling van het koninkrijk is, heeft goud in handen. Je hebt meer in huis dan je dacht. Dan ga je ook anders naar je zelf kijken. Want het geldt ook voor je eigen mogelijkheden en talenten; alles wat meedoet als je leerling wilt worden van het koninkrijk. Een verborgen schat. Een kostbare parel. Allemaal beelden uit Jezus'

gelijkenissen, die richting en betekenis geven aan ons leven. Omarm ze. Dan voeg je leven toe aan je dagen.

Amen.

Richart Huijzer, rhuyzer@telfort.nl